

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

О. В. Овчарук, І. В. Іванюк

**РЕЗУЛЬТАТИ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ
ГОТОВНІСТЬ І ПОТРЕБИ ВЧИТЕЛІВ
ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ
ЗАСОБІВ ТА ІКТ В УМОВАХ
КАРАНТИНУ: СІЧЕНЬ-ЛЮТИЙ 2022**

Аналітичний звіт

Київ 2022

УДК 378.046.4 /50.009:005.]:004.77

ІВ 48

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту цифровізації освіти НАПН України
(протокол № 08 від 31. 05.2022 р.)*

Рецензенти:

Пінчук О.П.

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, Інститут цифровізації освіти НАПН України

Мальований Ю.І.

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України

ІВ 48

Овчарук О. В., Іванюк І. В., Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: січень-лютий 2022» аналітичний звіт. Київ :ІЦО НАПН України. 2022. 53 с.

ISBN 978-617-8226-09-1 - PDF

Представлено аналіз результатів всеукраїнського онлайн опитування, проведеного вченими Інституту цифровізації освіти НАПН України у період з 25 січня по 25 лютого 2022 р., спрямованого на з'ясування стану готовності освітян до використання цифрових засобів для забезпечення дистанційного навчання учнів, підготовки та проведення освітніх заходів вчителями закладів загальної середньої освіти, їхніх потреб та освітніх ресурсів, електронних засобів навчання, що користуються найбільшим попитом. Наведено узагальнені дані результатів самооцінювання педагогічними працівниками їхньої цифрової компетентності. Надано висновки, що сприятимуть використанню результатів опитування органами управління освітою, закладами та установами з підвищення кваліфікації вчителів, закладами загальної середньої освіти, науковими установами та інших зацікавленими сторонами при організації необхідних заходів, реалізація яких сприятиме успішному використанню ІКТ та здійсненню дистанційного навчання.

ISBN 978-617-8226-09-1 - PDF

© І. В. Іванюк, О. В. Овчарук, 2022.

© ІІТЗН НАПН України, 2022.

ЗМІСТ

	Передмова	3
1.	Актуальність	5
1.1.	Завдання та методологія	6
2.	Результати дослідження	11
2.1.	Блок I. Загальні відомості про учасників	11
2.2.	Блок II. Організація дистанційного навчання на практиці	15
2.3.	Блок III. Визначення потреб вчителів у здійсненні дистанційного навчання та підвищення фахового рівня під час карантину	22
2.4.	Блок IV. Цифрова компетентність вчителя	27
3.	Загальні висновки	42
4.	Шкільне навчання під час воєнного стану	47
5.	Використана література	49

ПЕРЕДМОВА

Учені Інституту цифровізації освіти (ІЦО) НАПН України протягом 25 січня по 25 лютого 2022 року провели третє онлайн-опитування щодо готовності та потреб учителів та інших категорій освітян у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні фахового рівня під час запровадження карантину, пов'язаного з поширенням в Україні вірусу COVID-19.

Онлайн-опитування було спрямоване на **виявлення громадської думки** щодо готовності українських освітян до використання онлайн-засобів та до здійснення дистанційного навчання у школах України, а також на визначення проблем і потреб, що виникли у період 2021-2022 н.р. в умовах карантину.

Анкета «Готовність та потреби вчителів щодо використання ІКТ в умовах карантину: 2022» поширена через такі канали:

- Сторінка новин Інституту цифровізації освіти НАПН України - <https://iitlt.gov.ua/>
- Сторінка ФБ Інституту цифровізації освіти НАПН України - <https://www.facebook.com/idenapn;>
#ІТЗННАПНУкраїни#НАПНУкраїни
- Сторінка Facebook відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій ІЦО НАПН України - <https://www.facebook.com/pg/compareed/>
- Група у ФБ «Компаративістика та ІКТ в освіті» - <https://www.facebook.com/groups/368354683577026>
- Сторінка новин ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» - <https://imzo.gov.ua/category/novyny/page/2/>
- Сторінка у ФБ Ради молодих вчених ІТЗН НАПН України –
- Університет Григорія Сковороди в Переяславі - <https://uhsp.edu.ua/2022/01/27/gotovnist-ta-potreby-vchyteliv-shhodo-vykorystannya-cyfrovyyh-zasobiv-ta-ikt-v-umovah-karantynu-zaprosuyemo-osvityan-projty-opytuvannya/>
- Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти - <https://moippo.mk.ua/anonsy/uvaha-opytuvannia-hotovnist-ta-potreby-vchyteliv-shhodo-vykorystannia-informatsiino-tsyfrovykh-tekhnologii-v-umovakh-karantynu-2022/>

- Розсилка через електронну пошту на адреси шкіл та освітніх установ (закладів післядипломної педагогічної освіти)
- Покликання на анкету - <https://tinyurl.com/ybreuofd>

Результати опитування можуть бути використані органами управління освітою, закладами та установами з підвищення кваліфікації вчителів, закладами загальної середньої освіти (ЗЗСО), науковими установами та іншими зацікавленими сторонами.

Укладачі онлайн анкети «Готовність та потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину : 2022» - наукові співробітниці відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту цифровізації освіти НАПН України (Овчарук О.В., д.п.н., с.н.с; Іванюк І.В., к.п.н.).

1. АКТУАЛЬНІСТЬ

Онлайн опитування освітян здійснене Інститутом цифровізації освіти (ІЦО) НАПН України, виходячи з необхідності швидкого адекватного реагування на ситуацію, що пов'язана з запровадженням загальнонаціонального карантину щодо поширення вірусу COVID-19 у 2020 р. та продовженням карантинних заходів у 2021 та 2022 рр. Передумовами для проведення опитування освітян у 2022 р. були попередні опитування освітян ІЦО НАПН України, проведені у 2019, 2020, 2021 рр., що висвітлювали проблеми та потреби вчителів у здійсненні дистанційного/змішаного навчання у ЗЗСО. Актуальним для даного опитування стали питання самооцінювання власної цифрової компетентності вчителів, що були частиною анкети. Відповіді на ці питання продемонстрували стан та бачення вчителів щодо знань, вмінь та можливостей користуватись засобами ІКТ для організації дистанційного навчання у ЗЗСО протягом карантинних заходів у період 2020-2022 рр. та визначили потреби освітян з питань організації дистанційного та змішаного навчання.

До уваги було взято такі нормативно-законодавчі акти:

- Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11 березня 2020 р. «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19»;
- Постанова Міністерства освіти і науки України № 406 від 16 березня 2020 р. «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19»;
- Постанова Головного державного санітарного лікаря України "Протиепідемічні заходи у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)" №55 від 22.09.2020 р. <https://moz.gov.ua/uploads/>
- Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом МОН від 25.04.2013 № 466, лист МОН від 11.03.2020 №1/9-154;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 р. № 1115 Деякі питання організації дистанційного навчання (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini №941/35224 від 8 вересня 2020 року);
- Стаття 32 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», Указ Президента України №87/2020 від 13 березня 2020 року;

- Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»;
- підпункт 2 пункту 13 Положення про Функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1400 від 21 листопада 2016р.
- Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО). (2020). Зрушення та реагування на освіту COVID-19. URL: <https://en.unesco.org/news/covid-19-educational-disruption-and-response>
- Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО). (2020). Освіта: від зриву до одужання. URL: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- Рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я.

1.1. Завдання та методологія

Дослідження проводилось відділом компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України.

Метою дослідження є виявлення готовності та потреб педагогічних працівників щодо використання цифрових засобів та ІКТ під час здійснення дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину, спричиненого пандемією COVID-19.

Терміни проведення. Дослідження тривало з 10.01.2022 по 10.06.2021. Збір емпіричних даних відбувався з 25.01.2022 по 25.02.2022.

Завдання

Проведення онлайн-опитування мало на меті реалізацію таких завдань:

- виявлення громадської думки педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо проблем і потреб, що виникають під час здійснення дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину;
- визначення ступеню готовності педагогічних працівників використовувати онлайн-інструменти та онлайн-ресурси під час

- здійснення дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину;
- порівняння результатів опитування 2022р. щодо використання онлайн-засобів та онлайн-ресурсів з результатами опитування навесні 2021 року;
  - визначення рівня цифрової компетентності педагогічних працівників шляхом самооцінювання на основі «Рамки цифрової компетентності для громадян»;
  - виокремлення висновків, які можуть бути використані зацікавленими сторонами на основі оцінки стану ситуації, що склалась під час карантину та у зв'язку з початком воєнного стану в Україні.

Дизайн дослідження: кількісне опитування педагогічних працівників шляхом онлайн-анкетування.

Географія дослідження. В онлайн-анкетуванні взяли участь педагогічні працівники всіх областей України, що є підконтрольними уряду України, а саме: Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Закарпатська, Запорізька, Житомирська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, та м.Київ. Таким чином географічно охоплено Схід, Захід, Південь, Північ і центр України.

Методи та інструменти дослідження. Використано кількісний метод дослідження – онлайн-опитування.

Для онлайн-опитування педагогічних працівників використовувалась онлайн-анкета, створена за допомогою GoogleAppsforEducation.

Змістовна частина розроблена, з певними змінами, на основі анкети, що застосовувалась під час другого опитування 2021 року щодо потреб вчителів та інших категорій освітян у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні фахового рівня під час запровадження карантину, пов'язаного з поширенням в Україні вірусу COVID-19[1][2].

Зміни стосувались того, що дослідники зробили закритими питання, що стосувалось основних перешкод, з якими стикались педагогічні працівники під час здійснення дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину. У закритих питаннях містився перелік варіантів відповідей, за якими респонденти обирали один або кілька варіантів відповідей.

Блок «Цифрова компетентність вчителя» уточнено та подано на основі документів «Рамка цифрової компетентності для громадян» та Рамка цифрової компетентності для освітян (DigComp 2.1: Digital Competence Framework for Citizens, DigCompEdu)[13]. Рамка цифрової компетентності включає такі рівні: базовий користувач, незалежний користувач, професійний користувач. Вона окреслює п'ять сфер цієї компетентності: інформація та цифрова грамотність, комунікація та співробітництво, створення цифрового контенту, безпека, вирішення проблем. Цей блок питань призначено для самооцінювання рівня цифрової компетентності педагогічних працівників під час даного дослідження.

Вибірка. У дослідженні представлена не репрезентативна вибірка цільової групи. Для проведення онлайн-опитування педагогічних працівників використано *випадковий тип вибірки*. Під час опитування педагогічних працівників **54 254 респонденти** заповнили онлайн-форму анкети, серед них: **49 016 жінок і 4 891 чоловіків**. Заповнення форми відбувалось виключно за власним бажанням.

Анкета була оприлюднена на сайтах ІЦО НАПН України, сайті Президії НАПН України, через список розсилки закладів післядипломної педагогічної освіти, через соціальну мережу Фейсбук (Facebook). Всі учасники дослідження були поінформовані щодо цілей дослідження. Опитування було анонімним.

Підходи до аналізу. Аналіз та інтерпретація кількісних даних поводився з використанням методів описової статистики та математичної статистики, результати подані у вигляді діаграм та їх інтерпретацій, що скомпоновані за відповідними тематичними блоками.

Обмеження дослідження та фактори, що могли вплинути на його результати. 24 лютого 2022 року почалась повномасштабна війна через вторгнення РФ на територію України, що зупинило збір даних серед респондентів. **Вимушена тимчасова евакуація** дослідників відтермінувала обробку даних і підготовку звіту. За результатами попередніх опитувань, проведених в 2020р. та 2021р., дослідниками надавались рекомендації щодо необхідних заходів для органів управління освітою, закладів та установ з підвищення кваліфікації учителів, закладів загальної середньої освіти, наукових установ та інших зацікавлених осіб для організації та здійснення дистанційного навчання в умовах карантину.

У 2022 році такі рекомендації не надаються з огляду на війну в Україні. Натомість ми звертаємо увагу на іншу нагальну проблему, яка стосується педагогічних працівників та учнів. За даними Міністерства

охорони здоров'я, нині психологічної допомоги потребують не менш як 60% українців. Психологічні наслідки війни (посттравматичний стресовий розлад) позначатимуться на психічному стані українців щонайменше сімдесять років. Це загрожує збільшенням кількості психічних порушень, зокрема в дітей, випадків алкогольної залежності та залежності від психоактивних речовин, проблем у сім'ях, розлучень, а також економічними втратами через зростання числа громадян, які не зможуть повноцінно працювати [Юлія Лапутіна: Один з пріоритетів Мінветеранів – надати ветеранам, їхнім родинам та постраждалому внаслідок російської агресії цивільному населенню якісну психологічну допомогу, Кабінет Міністрів України (kmu.gov.ua)¹. Тому ми радимо ІППО проводити вебінари з першої психологічної допомоги для вчителів, психологічної підтримки учням та батькам.

Аналіз та інтерпретація кількісних даних проводились з використанням методів описової та математичної статистики, результати подані у вигляді діаграм та їх інтерпретацій, що скомпоновані за відповідними тематичними блоками.

Процес аналізу та інтерпретації даних мав три фази:

- 1) уточнення категорій;
- 2) аналіз та інтерпретація матеріалу;
- 3) репрезентація даних у звіті та формулювання висновків.

Під час опитування було дотримано загальнонаукових підходів, викладених у «Положенні про порядок формування, проведення і контролю виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у Національній академії педагогічних наук України» (Додаток до постанови Президії НАПН України № 1-2/14-350 від 20 грудня 2018 р.).

За основу взято такі **підходи**:

- новизна та актуальність;
- відповідність пріоритетам державної політики та тематичним напрямкам наукових досліджень і науково-технічних розробок;
- практична корисність, можливість упровадження наданих рекомендацій та висновків;
- наявність попереднього досвіду та доробку науковців щодо виконання наукових досліджень.

---

¹<https://www.kmu.gov.ua/news/yuliya-laputina-odin-z-prioritetiv-minveteraniv-nadati-veteranam-yihnim-rodinam-ta-postrazhdalomu-vnaslidok-rosijskoyi-agresiyi-civilnomu-naselennyu-yakisnu-psihologichnu-dopomogu>

Також до уваги були взяті результати громадської думки та опитування учнів, батьків, вчителів, керівників шкіл, що проводились іншими організаціями протягом 2020-2022 рр.:

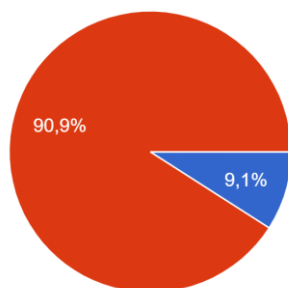
- Державна служба якості освіти у 2020 р. (<http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/hovyny/1217-rezultaty-opytuvannia-shchodo-dystantsiinoho-navchannia-v-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity>) та іншими установами та організаціями;
- НАПН України (Відділ математичної та інформатичної освіти Інституту педагогіки НАПН України.) у 2021 р. «Уроки карантину: результати та аналіз опитування вчителів математики»-
http://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2244/?fbclid=IwAR2xEI7MqTycvPYs_7oWmQ70x6ebCgQYDIImfdxSFD1TWIvgFBI890jGyr6U.
- «Освіторія» - <https://osvitoria.media/experience/chy-gotovi-vchyteli-donush-u-serednij-shkoli/>
- Опитування учнів сільських шкіл у віці 14+ років щодо ключових аспектів якості освіти (2022) - https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Rural_Schools_Students_Report_2021_SURGe_SQE_ua.pdf

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. БЛОК І. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО УЧАСНИКІВ

Кількість респондентів – **54 254 особи**

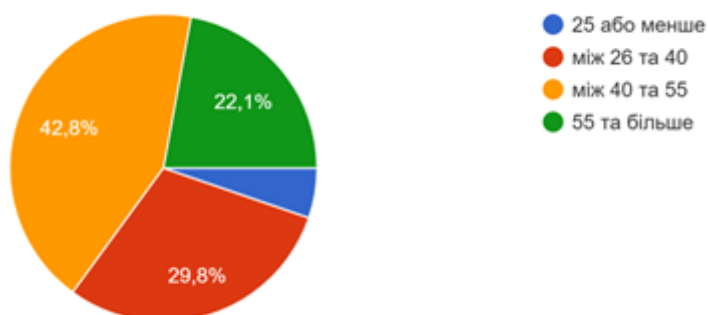
Серед респондентів: жінки –90,9%; чоловіки – 9,1% (Рис.1), що відображає специфіку діяльності в галузі освіти.

Рис.1.«Розподіл респондентів за статтю»

У опитуванні виділено чотири вікові категорії (рис.2):

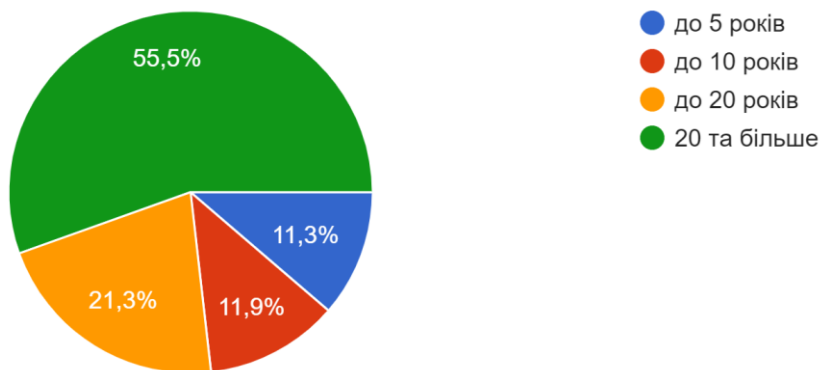
- 40-55 років – 42,8%;
- 26-40 років – 29,8%;
- 55 та більше років – 22,1%;
- 25 або менше – 5,3%.

Рис.2.«Розподіл респондентів за віком»

Більше половини респондентів (55,5%) мали від 20-ти та більше років стажу; до 20-ти років професійного стажу серед респондентів мали

21,3%; до 10-ти років педагогічного стажу мали 11,9% респондентів; до 5-ти років стажу мали 11,3% респондентів (рис.3).

Рис.3.«Розподіл респондентів за стажем професійної діяльності»

За типами професійної діяльності серед респондентів найбільше представництво – вчителі всіх предметів. Серед них були:

- вчителі початкових класів – 23,9%;
- вчителі іноземної мови – 10,7%;
- вчителі української мови і літератури – 10,5%;
- вчителі математики – 9,1 %;
- вчителі інформатики – 6,7%;
- вчителі історії України та всесвітньої історії – 5,5%;
- вчителі зарубіжної літератури – 5,2%;
- вчителі біології – 4,9 %;
- вчителі фізичної культури – 4,2 %;
- вчителі фізики – 4,1%;
- вчителі географії – 4%;
- вчителі хімії – 3,6%;
- вчителі трудового навчання – 3,6%;
- вчителі основ здоров'я – 2,8%;
- вчителі правознавства – 2,8%;
- вчителі музичного мистецтва – 2,4%;
- вчителі образотворчого мистецтва – 2,2%;
- вчителі Захисту України – 1,4%.

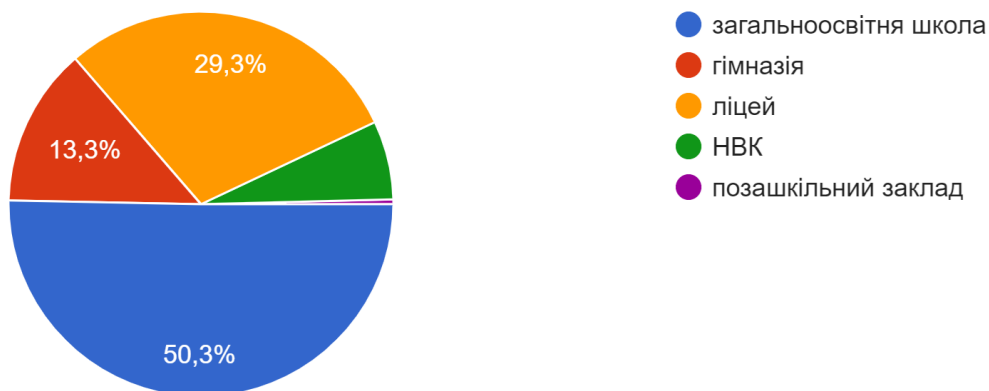
Інші категорії:

- адміністратори ЗЗСО - 9,1 %;

- педагоги-організатори – 2,8%;
- вихователі ГПД – 2,7%;
- керівники гуртків – 2,4%;
- практичні психологи – 2,2%;
- асистенти вчителя – 2%;
- соціальні педагоги – 1,4%;
- методисти – 0,2%;
- бібліотекарі – 0,1%.

За типом закладів освіти серед респондентів виявлено представників таких закладів освіти (рис.4):

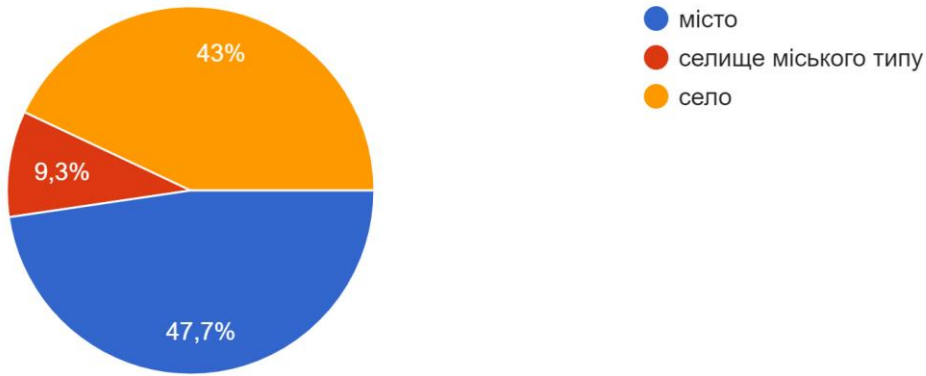
- загальноосвітня школа – 50,3%
- ліцей – 29,3%;
- гімназія – 13,3%;
- НВК – 6,6 %;
- позашкільний заклад – 0,4%

Рис.4. «Розподіл респондентів за типом закладів освіти»

За формою власності закладів освіти: 99,7% - комунальні; 0,3% - приватні.

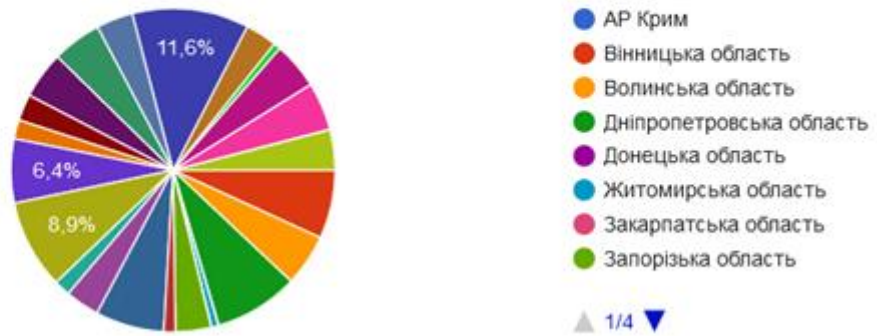
Розподіл респондентів **за типом населених пунктів**: 47,7% - місто; 43% - село; 9,3% - селище міського типу (рис.5).

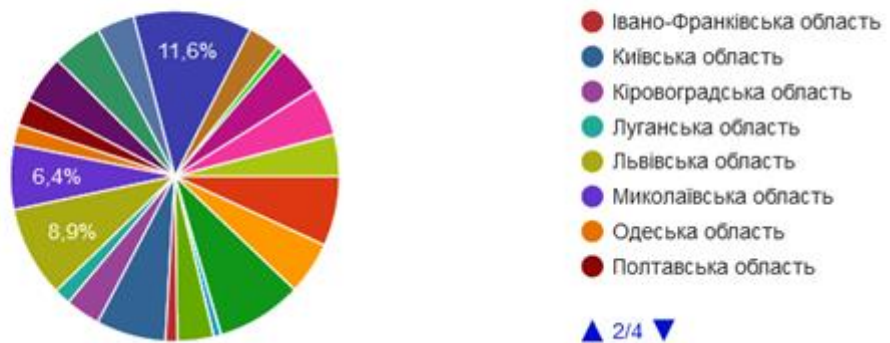
Рис.5.«Розподіл респондентів за типом населеного пункту»

Розподіл респондентів за областями проживання (рис.6).

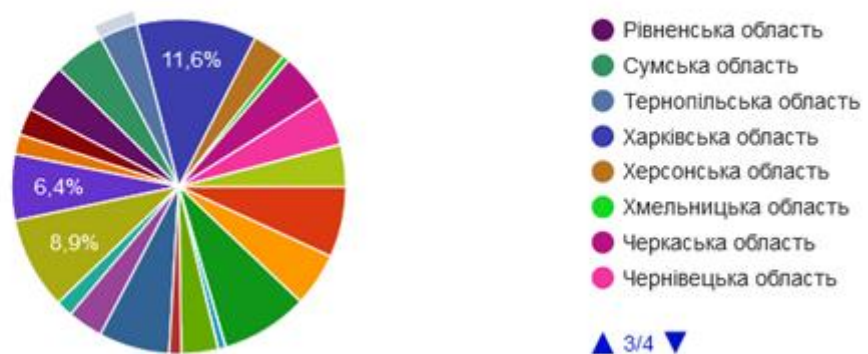
6. В якій області Ви проживаєте?

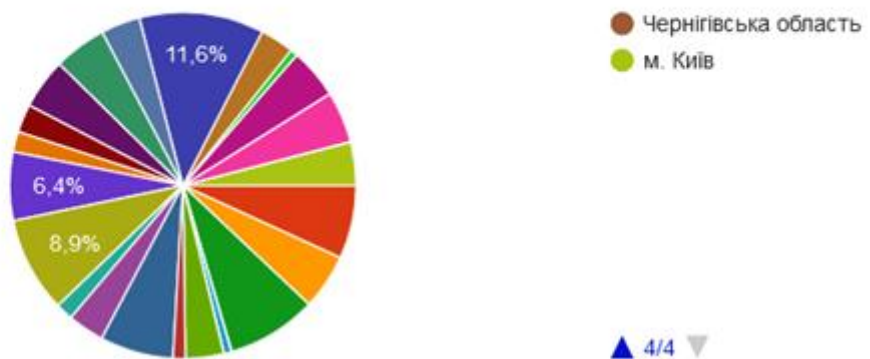
6. В якій області Ви проживаєте?

6. В якій області Ви проживаєте?

6. В якій області Ви проживаєте?

Рис.6.«Розподіл респондентів за областями проживання»

2.2. БЛОК II. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЦІ

Важливим питанням було визначити, як саме учасники опитування організують дистанційне навчання та які засоби вони використовують для проведення уроків під час дистанційного та змішаного навчання в умовах пандемії COVID-19. Також цікаво було дізнатись, які онлайн-ресурси слугують респондентам для підготовки до уроків, що саме з цих ресурсів є найбільш популярним і корисним для учнів та вчителів.

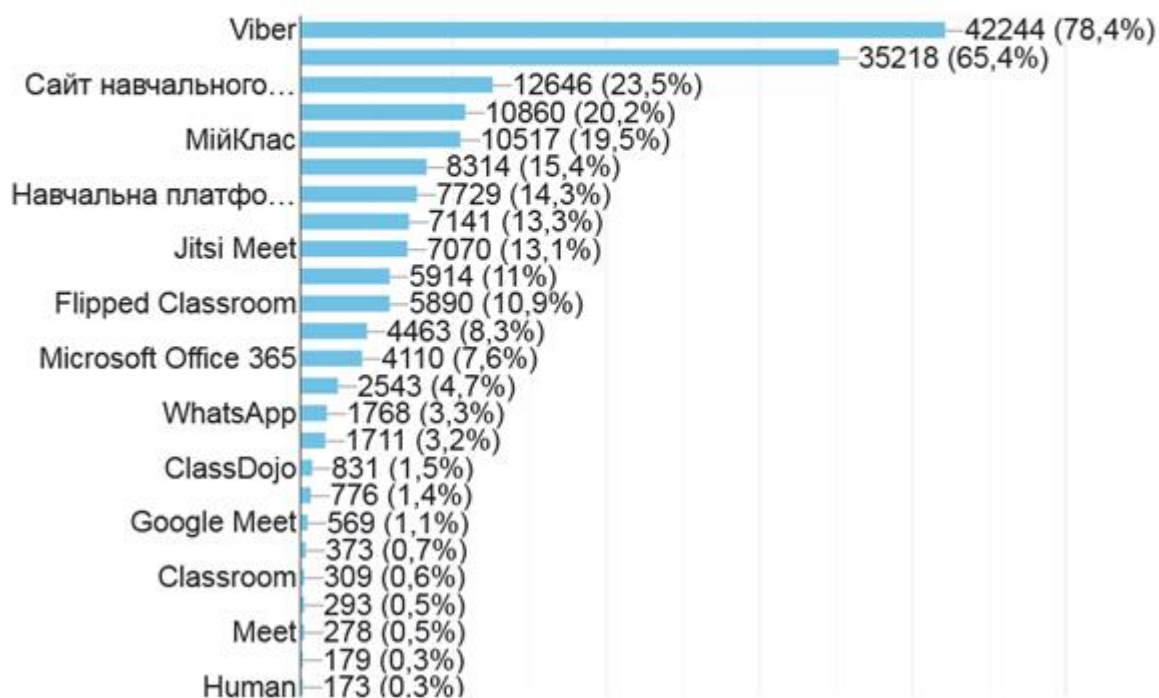
З'ясовано, що найбільше респонденти використовують такі цифрові інструменти для організації дистанційного навчання (Рис.7): Viber – 78,4%; Zoom – 65,4%; сайт навчального закладу – 23,5%; GoogleAppsforEducation - 20,2%; МійКлас – 19,5%; Електронний

щоденник – 15,4%; Навчальна платформа навчального закладу - 14,3%; Telegram – 13,3%; JitsiMeet - 13,1%; Padlet – 11%; FlippedClassroom - 10,9%; Skype – 8,3%; MicrosoftOffice 365 – 7,6%; Microsoft Teams– 4,7%; WhatsApp– 3,3%; Moodle– 3,2%; ClassDojo– 1,5%; Tik-Tok– 1,4%.

Організація дистанційного навчання на практиці

9. Які цифрові інструменти Ви використовуєте для проведення уроків під час дистанційного та змішаного навчання?

Рис.7. «Відповіді респондентів щодо використання цифрових інструментів під час уроків для здійснення дистанційного/змішаного навчання»

Якщо порівняти результати опитувань 2020р., 2021р. та 2022р. щодо використання цифрових інструментів для організації дистанційного навчання, можна побачити, що протягом вказаного часового періоду, найбільш популярними інструментами у вчителів залишаються Viber, Zoom і сайт навчального закладу (Табл. 1).

Таблиця 1. Порівняння результатів використання педагогічними працівниками цифрових інструментів у 2020 р., 2021 р. та 2022р. під час дистанційного та змішаного навчання

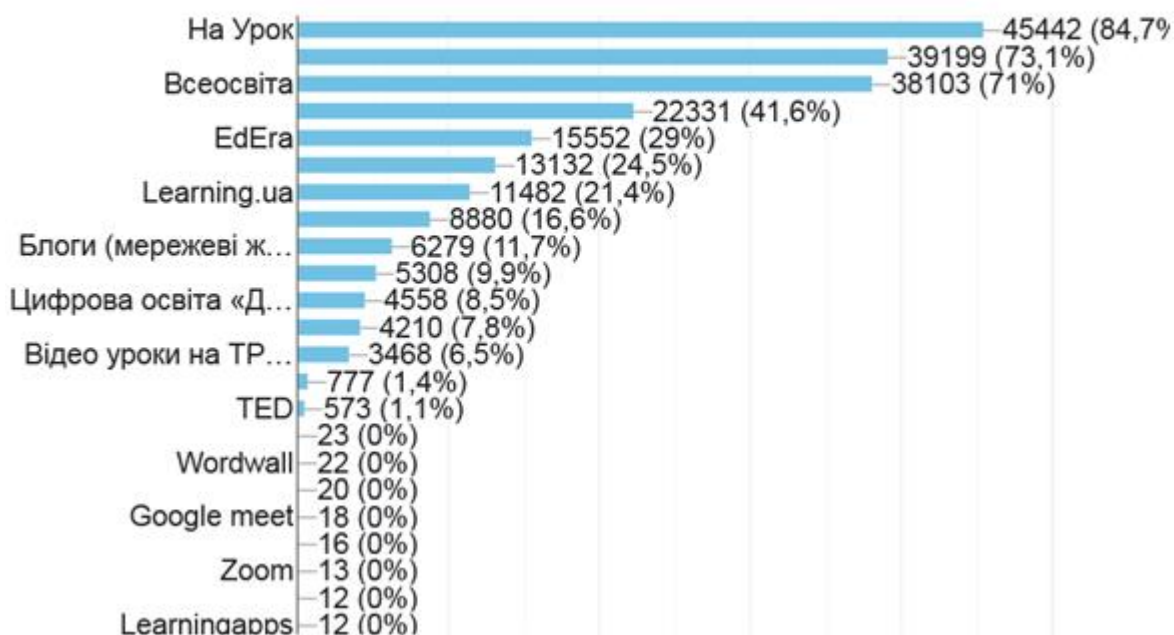
Інструмент	% використання у квітні 2020	% використання у січні – лютому 2021	% використання у січні – лютому 2022
Viber	88,2	83	78,4
Zoom	28,5	58,7	65,4
Сайт навчального закладу	62,7	58,7	23,5
GoogleAppsforEducation	45,5	15,1	20,2
МійКлас	18,5	20,7	19,5
Електронний щоденник	10,3	11,7	15,4
Навчальна платформа закладу	0	10	14,3
Telegram	20,9	13,8	13,3
JitsiMeet	0,7	9,5	13,1
Padlet	0,6	18,8	11
FlippedClassroom	0	11,6	10,9
Skype	37,7	14	8,3
Microsoft Office 365	0	0	7,6
Microsoft Teams	4,7	4	4,7
WhatsApp	13,3	4	3,3
Moodle	3,4	4	3,2
ClassDojo	2,4	4	1,5
Tik-Tok	0	4	1,4
CiscoWebex	0,7	4	1
Edmodo	0,8	4	1
Twitter	0	4	1
WhatsApp	13,3	4	1

Відповіді респондентів свідчать, що для проведення уроків педагогічні працівники використовують такі ресурси: На Урок – 84,7%; YouTube – 73,1%; Всеосвіта – 71%; Всеукраїнська школа онлайн – 41,6%; EdEra - 29%; соціальні мережі (Facebook, Instagram) – 24,5%; Learning.ua – 21,4%; Prometheus - 16,6%; Блоги (мережеві журнали, щоденники подій) – 11,7%; Kahoot- 9,9%; Цифрова освіта «Дія» - 8,5%; Classtime -

7,8%; відео уроки на ТРК «Київ» та місцевих телеканалах – 6,5%; Edpuzzle – 1,4%; TED– 1,1%.

Серед іншого педагоги вказали: власні розробки, презентації, Ці ресурси не набрали більше 1% відповідей, що свідчить про все ще низьку спроможність серед респондентів створювати власні освітні ресурси (рис. 8).

10. Які онлайн-ресурси та сервіси Ви використовуєте для проведення уроків?

Рис.8.«Відповіді респондентів щодо використання вчителями онлайн-ресурсів та сервісів для проведення уроків»

Якщо порівняти результати опитувань 2020р., 2021р. та 2022р. щодо використання онлайн-ресурсів для організації дистанційного навчання, можна побачити (Табл. 2), що протягом вказаного часового періоду, в п'ятірку лідерів входять: На Урок, YouTube, Всеосвіта, Всеукраїнська школа онлайн та EdEra.

Таблиця 2. Порівняння результатів використання педагогічними працівниками онлайн-ресурсів у 2020 р., 2021 р. та 2022 р. під час дистанційного та змішаного навчання

Ресурс	% використання у квітні 2020	% використання у січні – лютому 2021	% використання у січні – лютому 2022
На Урок	42,7	74,4	84,7
YouTube	72,9	75,8	73,1
Всеосвіта	2	64,6	71
Всеукраїнська школаонлайн	0	38,7	41,6
EdEra	42,3	33,3	29
Соціальні мережі	0	0	24,5
Learning.ua	0	24,7	21,4
Prometheus	32,5	19,8	16,6
Блоги	2	28,4	11,7
Kahoot	0	8,1	9,9
Цифрова освіта «Дія»	15,4	5,2	8,5
Classtime	6,2	7,7	7,8
Відео уроки на ТРК «Київ» та місцевих телеканалах	22,8	5,3	6,5

Порівняння основних проблем, з якими зіткнулись педагогічні працівники під час організації та впровадження дистанційного навчання у 2020 р. та 2021 р. свідчить про те, що: частина проблем, про які зазначали педагогічні працівники в 2020 р., була успішно вирішена у 2021 р, зокрема, відсутність конкретних інструкцій щодо організації дистанційного навчання від адміністрації ЗЗСО та МОН; недостатність досвіду у вчителів з організації дистанційного навчання; недостатність мотивації вчителів щодо здійснення дистанційного навчання.

У 2021 році з'явилися нові проблеми, пов'язані з труднощами дистанційного навчанням учнів початкової школи; психологічні проблеми у всіх учасників освітнього процесу; зниження рівня якості

надання освітніх послуг; відсутністю підтримки організації дистанційного навчання з боку батьків.

Аналіз відповідей респондентів у 2022 році свідчать, що існують проблеми, які вже майже три роки залишились без вирішення, це зокрема:

- недостатнє матеріально-технічне забезпечення учнів – 63,8%;
- відсутність якісного інтернету – 58,7%;
- низький рівень самоорганізованості та мотивації учнів – 41,8%;
- недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти – 29,3%;
- відсутність підтримки з боку батьків – 28,5%;
- брак часу через збільшення навантаження для вчителя – 24,4%;
- труднощі з дистанційним навчанням учнів початкової школи – 20,9%;
- зниження рівня якості надання освітніх послуг – 13,9%;
- психологічні труднощі під час дистанційного навчання – 12,3%;
- недостатній рівень цифрової компетентності вчителів – 6,1%.

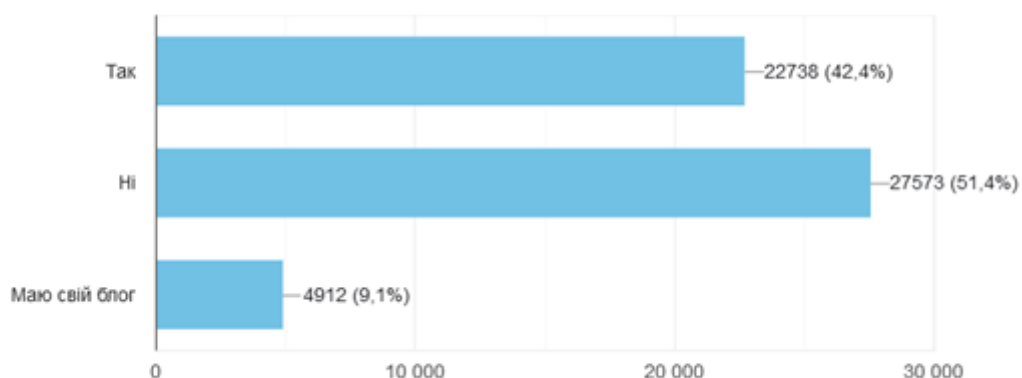
Серед основних потреб у підвищенні кваліфікації респондентами під час опитування в 2022 році було визначено такі:

- вдосконалення методики проведення онлайн-уроків – 45%;
- створення навчального відео, запис і монтаж відео уроку – 33,6%;
- знайомство з новими онлайн-інструментами та сервісами для учнівської творчості – 30,6%;
- практична допомога з опанування новими інструментами – 26,6%;
- інструменти та методика оцінювання в умовах дистанційного навчання – 25,8%;
- курси для вчителів НУШ основної школи – 23,4%;
- ознайомлення з новими онлайн семінарами-практикуми (НУШ, тематичні сайти за предметами) – 22,2%;
- швидкі онлайн-консультації з питань використання ІКТ – 16,5%;
- забезпечення доступності до онлайн-курсів, вебінарів – 13,5%;
- курси для вчителів НУШ початкової школи – 12,8%;
- створення і підтримка власного блогу – 11,3%.

Наступне питання торкалось вміння вчителів створювати та використовувати власні онлайн-ресурси. Так, на запитання «Чи існує у Вас електронне портфоліо, де Ви зберігаєте свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо?» відповіді свідчать, що більше половини респондентів – 51,4% не мають електронного

портфолію, 42,4% педагогічних працівників його мають, а 9,1 % респондентів – ведуть свій блог (рис.9).

12. Чи існує у Вас електронне портфолію, де Ви зберігаєте свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо?

Рис.9. «Розподіл відповідей респондентів на запитання «Чи існує у Вас електронне портфолію, де Ви зберігаєте свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо?»»

Якщо порівняти результати опитувань 2020р., 2021р. та 2022р. щодо наявності/відсутності електронного портфолію, можна побачити, що відсоток вчителів, які створюють свої портфолію, збільшився приблизно на 3% (Табл.3).

Таблиця 3. Порівняння результатів використання педагогічними працівниками власних електронних портфолію у 2020 р., 2021 р. та 2022 р.

Стан	% у 2020	% у 2021	% у 2022
Наявність портфолію	38,8	42,2	42,4
Відсутність портфолію	51,3	38,1	51,4
Ведення свого блогу	9,9	26,3	9,1

БЛОКІІІ. ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ ВЧИТЕЛІВ У ЗДІЙСНЕННІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОГО РІВНЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

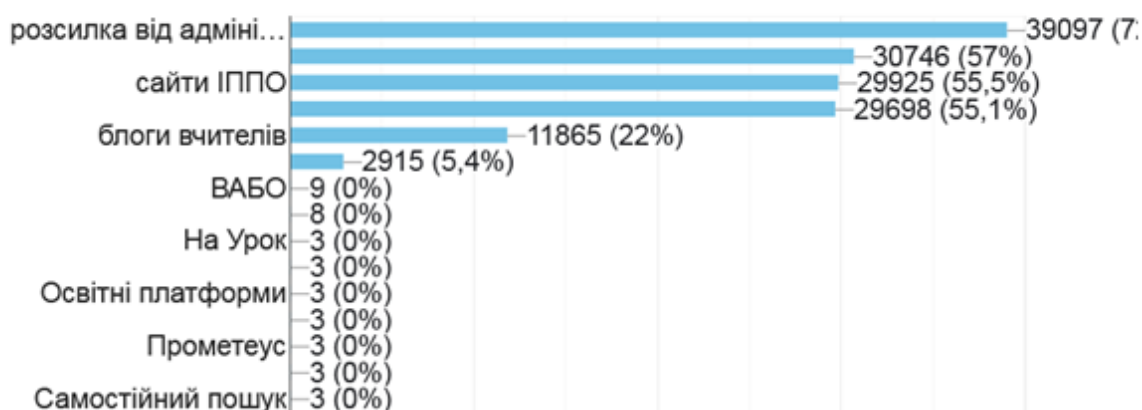
Для визначення потреб вчителів у здійсненні дистанційного та змішаного навчання важливим було дізнатись, де саме педагоги слідкують за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації; які онлайн-форми професійного розвитку вважають найбільш ефективними; які саме організації проводять підвищення кваліфікації вчителів з використання цифрових засобів та які саме потреби є у педагогів на сьогодні.

З'ясовано, що **педагоги слідкують за новинами щодо дистанційних курсів з використання засобів ІКТ** через такі інформаційні канали, як(рис.10):

- розсилка від адміністрації навчального закладу – 72,5%;
- сайт МОН – 57%;
- сайти ІППО – 55,5%;
- соціальні мережі – 55,1%;
- блоги вчителів – 22%;
- сайти громадських або бізнес організацій – 5,4%.

ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ ВЧИТЕЛІВ У ЗДІЙСНЕННІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННІ ФАХОВОГО РІВНЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

13. Де Ви слідкуєте за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації?

Рис.10. «Розподіл відповідей респондентів на запитання «Де педагоги слідкують за новинами щодо дистанційних курсів з використання засобів ІКТ?»»

Якщо порівняти результати опитувань 2020 р., 2021 р. та 2022 р. щодо новин про дистанційні курси з використання засобів ІКТ (табл.4), можна побачити, що головним джерелом залишається розсилка від адміністрації навчального закладу; використання сайту МОН України. Використання вчителями ресурсів соціальних мереж, сайтів громадських або бізнес організацій поступово йшло на спад; сайти ІППО, навпаки, стали користуватись більшим попитом.

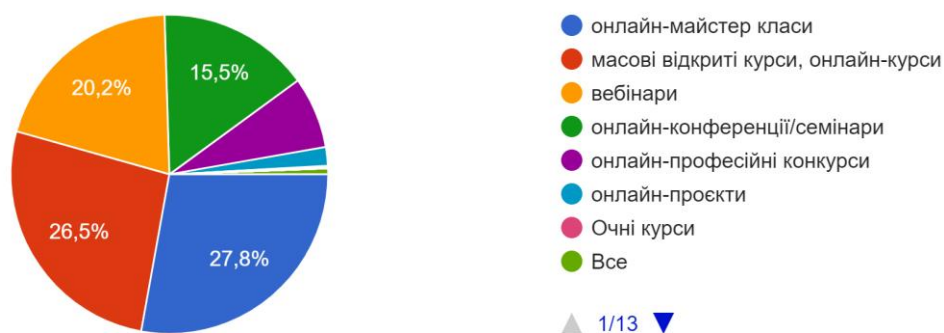
Таблиця 4. Порівняння результатів дослідження у 2020 р., 2021 р. та 2022 р. щодо слідування педагогічними працівниками новин щодо дистанційних курсів з використання засобів ІКТ

Ресурс	% у 2020	% у 2021	% у 2022
розсилка від адміністрації навчального закладу	65,9	64,4	72,5
сайт МОН	69,4	59,5	57
сайти ІППО	38,1	55,7	55,5
соціальні мережі	76,3	69,8	55,1
блоги вчителів	28,8	24,2	22
сайти громадських або бізнес організацій	14,2	7,6	5,4

Найбільш ефективними онлайн-формами професійного розвитку педагогічні працівники вважають для себе такі (рис.11):

- Онлайн-майстер класи – 27,8%;
- Масові відкриті курси, онлайн-курси – 26,5%;
- Вебінари – 20,2%;
- Онлайн-конференції/семінари – 15,5%;
- Онлайн-професійні конкурси – 7,3%;
- Онлайн-проєкти – 1,9%;
- Інше – 0,6%.

Рис.11. «Розподіл відповідей респондентів на запитання «Яку онлайн-форму професійного розвитку Ви вважаєте найбільш ефективною?»

Якщо порівняти результати опитувань 2020р., 2021р. та 2022р. щодонайбільш ефективної онлайн-форми професійного розвитку (табл.5), можна побачити, що першу позицію займають онлайн-майстер класи. Можна зробити припущення, що вони мають більш практичне спрямування на відміну від інших форм професійного розвитку. Натомість спостерігається спад інтересу до масових відкритих курсів, онлайн-курсів, вебінарів, онлайн-конференцій та онлайн-проектів. Натомість онлайн-професійні конкурси набирають популярності.

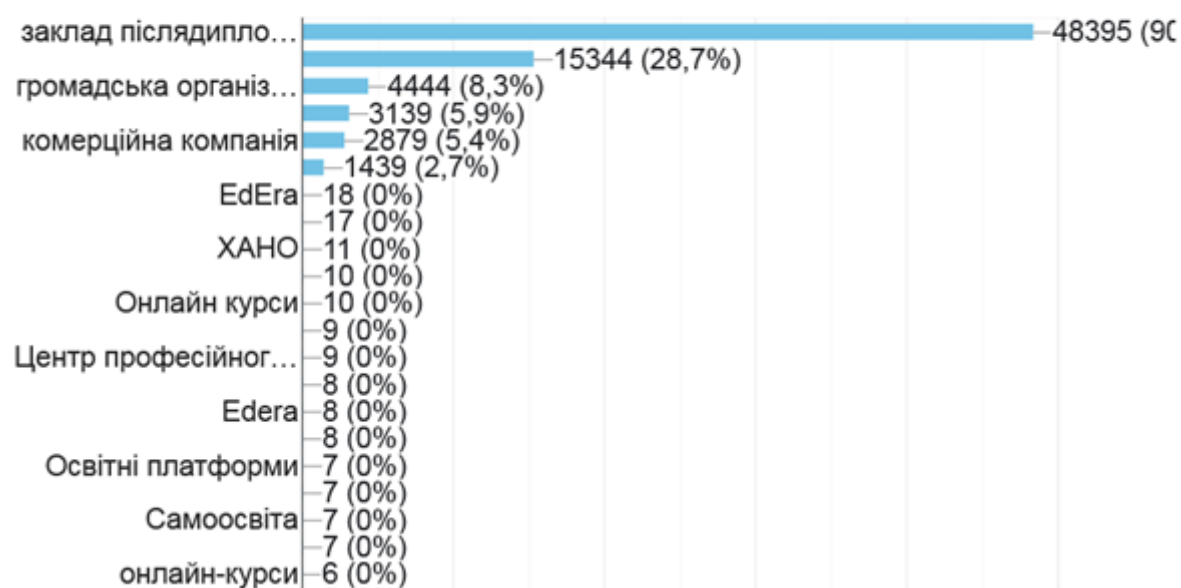
Таблиця 5. Порівняння результатів дослідження у 2020 р., 2021 р. та 2022 р. щодо найбільш ефективної онлайн-форми професійного розвитку

онлайн-форма професійного розвитку	% у 2020	% у 2021	% у 2022
Онлайн-майстер класи	68,4	19,2	27,8
Масові відкриті курси, онлайн-курси	65	32,1	26,5
Вебінари	73,4	17,9	20,2
Онлайн-конференції/семінари	37,3	12,1	15,5
Онлайн-професійні конкурси	0	4,6	7,3
Онлайн-проекти	21,7	2	1,9

Ринок надання освітніх послуг з підвищення фахового рівня педагогічних працівників повільно, але впевнено зростає, що є позитивною тенденцією, бо надає педагогам право вибору. Про це свідчать відповіді респондентів стосовно того, хто саме проводив навчання для вчителів (рис.12):

- Заклад післядипломної педагогічної освіти – 90%;
- Заклад освіти (університет, інститут, коледж, школа) –28,7%;
- Громадська організація – 8,3%;
- Міжнародна організація – 5,9%;
- Комерційна компанія – 5,4%;
- ФОП – 2,7%.

15. Послугами яких організацій (компаній, закладів, установ) Ви скористалися протягом останнього року для підвищення фахового рівня?

Рис.12. «Розподіл відповідей респондентів на запитання «Послугами яких організацій (компаній, закладів, установ) Ви скористалися протягом останнього року для підвищення фахового рівня?»».

При порівнянні результатів опитувань 2021р. та 2022р. щодо користування послугами організації для підвищення фахового рівня(Табл.6), можна побачити, що переважна більшість респондентів користується послугами закладів післядипломної педагогічної освіти йце

число зростає. Це пов'язано з тим, що вказані заклади урізноманітнили спектр освітніх послуг для вчителів. Натомість попит на послуги інших надавачів поступово зменшується.

Таблиця 6. Порівняння результатів дослідження у 2021 р. та 2022 р. щодо користування послугами організації для підвищення фахового рівня

Організація/заклад	% у 2021	% у 2022
Заклад післядипломної педагогічної освіти	77,9	90
Заклад освіти (університет, інститут, коледж, школа)	37,6	28,7
Громадська організація	10,5	8,3
Міжнародна організація	7,1	5,9
Комерційна компанія	8,3	5,4
ФОП	6,2	2,7

Серед **основних потреб у підвищенні кваліфікації** респондентами було визначено наступне:

- вдосконалення методики проведення онлайн-уроків – 45%;
- створення навчальних відео, запис і монтаж відео уроку – 33,6%;
- знайомство з новими онлайн-інструментами та сервісами для учнівської творчості – 30,6%;
- практична допомога з опанування новими інструментами – 26,6%;
- інструменти та методика оцінювання в умовах дистанційного навчання – 25,8%;
- курси для вчителів НУШ основної школи – 23,4%;
- ознайомлення з новими онлайн-семінарами-практикумами (НУШ, тематичні сайти) – 22,2%;
- швидкі онлайн-консультації з питань використання ІКТ – 16,5%;
- забезпечення доступності до онлайн-курсів, вебінарів – 13,5%;
- курси для вчителів НУШ початкової школи – 12,8%;
- створення та підтримка власного блогу – 11,3%.

2.4. БЛОК IV. Цифрова компетентність вчителя

Даний блок питань передбачав проведення педагогічними працівниками самооцінювання рівня цифрової компетентності. Питання були сформовані на основі міжнародних підходів, зокрема документу «Рамка цифрової компетентності для громадян: вісім рівнів майстерності з прикладами використання» (DigComp 2.1: Digital Competence Framework for Citizens) [1]. Рамка цифрової компетентності включає такі рівні: базовий користувач, незалежний користувач, професійний користувач. Вона окреслює п'ять сфер цієї компетентності: інформація та цифрова грамотність, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту, безпека, вирішення проблем. Саме за цими сферами та рівнями і було побудовано самооцінювання педагогічних працівників під час даного дослідження.

У сфері «Інформація та цифрова грамотність» на питання щодо **вміння пошуку інформації** (рис.13)

- 21% респондентів зазначили, що можуть шукати інформацію в Інтернеті за допомогою пошукової системи, що відповідає базовому рівню користувача;
- 48,1% респондентів зазначили, що можуть використовувати різні пошукові системи для пошуку інформації, що відповідає рівню незалежного користувача;
- 30,9% респондентів зазначили, що можуть використовувати розширені стратегії пошуку, щоб знайти достовірну інформацію в Інтернеті, наприклад, використовуючи веб-канали, що відповідає рівню професійного користувача.

Рис.13. «Інформація і цифрова грамотність»

На питання щодо **вміння оцінити достовірність інформації** під час пошуку (рис. 14)

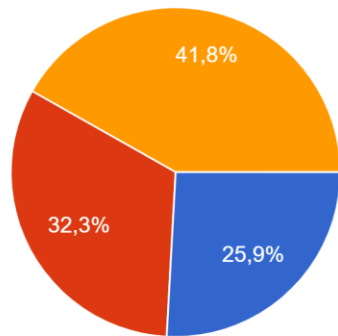
- 30,3% респондентів зазначили, що знають про те, що не вся інформація в мережі є надійною, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 24,9% респондентів зазначили, що використовують деякі фільтри при пошуку для порівняння та оцінки надійності інформації, яку знаходять, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 44,8% респондентів зазначили, що можуть оцінити достовірність інформації, використовуючи ряд критеріїв, що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.14. «Інформація і цифрова грамотність»

На питання щодо **вміння зберігати знайдену інформацію** (рис. 15)

- 25,9% респондентів зазначили, що можуть зберігати файли або контент і отримувати їх після збереження, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 32,3% респондентів зазначили, що класифікують інформацію методично, використовуючи папки; створюють резервні копії інформації або файлів, які зберігають, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 41,8% респондентів зазначили, що можуть зберігати інформацію, знайдену в Інтернеті, у різних форматах; можуть користуватися послугами зберігання інформації в хмарі, що відповідає *рівню професійного користувача*.

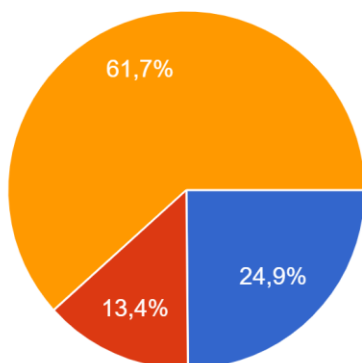

- я можу зберігати файли або контент і використовувати їх
- я класифікую інформацію, використовуючи папки. Я створюю резервні копії файлів та їх колекцій
- я можу зберігати відомості, знайдені в Інтернеті, подані у різних форматах. Я можу використовувати послуги зберігання інформації в хмарі

Рис.15. «Інформація і цифрова грамотність»

У сфері «Комунікація та співпраця» на питання щодо **вміння спілкуватись, використовуючи різні засоби комунікації** (рис.16)

- 24,9% респондентів зазначили, що можуть спілкуватися з іншими користувачами за допомогою Skype або чату - з використанням основних функцій (наприклад, голосові повідомлення, SMS, обмін текстом), що відповідає базовому рівню користувача;
- 13,4% респондентів зазначили, що можуть скористатися розширеними функціями кількох засобів комунікації (наприклад, за допомогою Skype і файлів обміну), що відповідає рівню незалежного користувача;
- 61,7% респондентів зазначили, що активно використовують широкий спектр засобів комунікації (електронна пошта, чат, SMS, обмін миттєвими повідомленнями, блоги, мікро-блоги, соціальні мережі) для онлайн-спілкування, що відповідає рівню професійного користувача.

- я можу спілкуватися з іншими користувачами за допомогою Skype або чату - з використанням основних функцій (наприклад, голосові повідомлення, SMS, обмін текстом)
- я можу скористатися розширеними функціями кількох засобів комунікації (наприклад, за допомогою Skype і файлів обміну)
- я активно використовую широкий спектр засобів комунікації (електронна пошта, чат, SMS, обмін миттєвими повідомленнями, блоги, мікро-блоги, соціальні мережі)

Рис.16. «Комунікація та співпраця»

На питання щодо **вміння створювати та керувати контентом за допомогою інструментів для співпраці** (рис.17)

- 27,2% респондентів зазначили, що можуть обмінюватися файлами та контентом, використовуючи прості інструменти, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 53,2% респондентів зазначили, що можуть використовувати інструменти для співпраці та поширювати, наприклад, спільні документи / файли, створені іншими людьми, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 19,6% респондентів зазначили, що можуть створювати та керувати контентом за допомогою інструментів для співпраці (наприклад, системи керування проєктами, електронні таблиці в Інтернеті), що відповідає *рівню професійного користувача*.

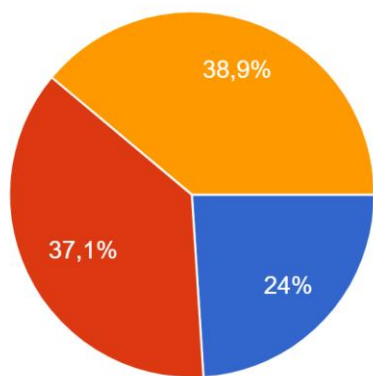

Рис.17. «Комунікація та співпраця»

На питання щодо **вміння користуватися онлайн-послугами**(рис.18)

- 24% респондентів зазначили, що можуть користуватися онлайн-послугами (наприклад, електронні банки, електронні уряди, електронні лікарні тощо), що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 37,1% респондентів зазначили, що використовують функції онлайн-послуг (наприклад, публічні послуги, електронні банки, інтернет-магазини тощо), що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 38,9% респондентів зазначили, що беруть активну участь в онлайн-просторах і використовують кілька онлайн-послуг (наприклад, публічні послуги, електронні банки, інтернет-магазин тощо), що відповідає *рівню професійного користувача*.

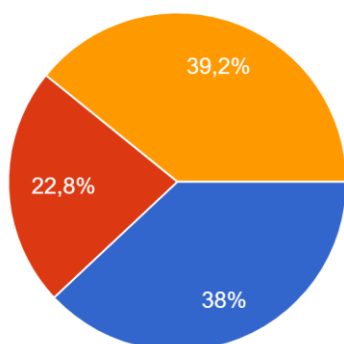

- я знаю, що можу користуватися онлайн-сервісами (наприклад, електронний банк, електронний уряд, електронна система охорони здоров'я...)
- я використовую функції онлайн-сервісів (наприклад, публічні послуги, електронний банк, інтернет-магазини тощо).
- я активно використовую різні можливості кількох онлайн-сервісів (наприклад, публічні послуги, елект...)

Рис.18. «Комунікація та співпраця»

На питання щодо **наявних знань і вміння користуватися онлайн-інструментами для співпраці** (рис.19)

- 38% респондентів зазначили, що їм відомі сайти соціальних мереж та інструменти онлайн-співпраці, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 22,8% респондентів зазначили, що передають знання іншим користувачам в Інтернеті (наприклад, за допомогою інструментів соціальних мереж або в онлайн-спільнотах), що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 39,2% респондентів зазначили, що можуть використовувати додаткові функції засобів комунікації (наприклад, відеоконференції, обмін даними, спільний доступ), що відповідає *рівню професійного користувача*.

- я використовую соціальні мережі та знаю про інструменти онлайн-співпраці
- я поширюю знання серед інших користувачів в інтернеті (наприклад, за допомогою інструментів соціальних мереж або в онлайн-спільнотах)
- я можу використовувати додаткові функції засобів комунікації (наприклад, відеоконференції, обмін даними, спільний доступ)

Рис.19. «Комунікація та співпраця»

У сфері «**Створення цифрового контенту**» на питання щодо **вміння створювати мультимедійний контент у різних форматах**,

використовуючи різноманітні цифрові інструменти та середовища (рис.20)

- 62,9% респондентів зазначили, що можуть створювати простий цифровий контент (наприклад, текст, таблиці, зображення, аудіофайли) принаймні в одному форматі, використовуючи цифрові інструменти, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 32,4% респондентів зазначили, що можуть створювати складний цифровий контент у різних форматах (наприклад, текст, таблиці, зображення, аудіофайли) та використовувати інструменти для створення веб-сторінок або блогів, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 4,7% респондентів зазначили, що можуть виробляти складний мультимедійний контент у різних форматах, використовуючи різноманітні цифрові інструменти та середовища, можуть створити веб-сайт, використовуючи мову програмування, що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.20.«Створення цифрового контенту»

На питання щодо **вміння використовувати функції форматування контенту та різних інструментів** (Рис.21)

- 30,2% респондентів зазначили, що можуть зробити основне редагування контенту, створеного іншими користувачами (наприклад, додати та видалити), що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 61,9% респондентів зазначили, що можуть застосувати базове форматування (наприклад, вставити посилання, діаграми, таблиці) до контенту, що створили самі чи інші користувачі, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 7,9% респондентів зазначили, що можуть використовувати функції розширеного форматування різних інструментів (наприклад, злиття електронної пошти, об'єднання документів різних форматів,

використання розширених формул, макросів), що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.21. «Створення цифрового контенту»

На питання щодо **знань стосовно правил використання контенту відповідно до захисту авторських прав**(рис. 22)

- 46,9% респондентів зазначили, що знають про те, що контент може захищатись авторським правом, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 39,6% респондентів зазначили, що знають як посилатися та використовувати контент, на який поширюється авторське право, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 13,4% респондентів зазначили, що знають як і коли необхідно застосовувати ліцензії та авторські права, що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.22. «Створення цифрового контенту»

На питання щодо наявності **навичок програмування**(рис. 23)

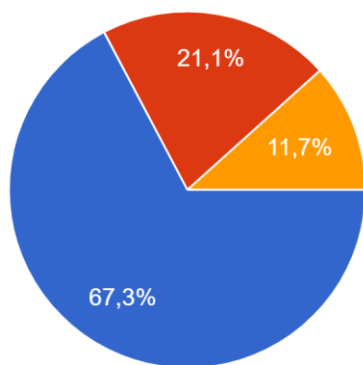
- 72,9% респондентів зазначили, що можуть змінювати прості функції програмного забезпечення, змінюючи параметри за замовчуванням, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 21,3% респондентів зазначили, що знають основи - принципи однієї мови програмування, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 5,7% респондентів зазначили, що можуть використовувати кілька мов програмування. Я знаю як проектувати, створювати і змінювати бази даних за допомогою комп'ютерного інструменту, що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.23. «Створення цифрового контенту»

У сфері «Безпека» на питання щодо **вміння забезпечити захист системи пристроїв і програм** (рис.24)

- 67,3% респондентів зазначили, що можуть виконати основні кроки для захисту своїх пристроїв (наприклад, використання антивірусів і паролів), що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 21,1% респондентів зазначили, що можуть встановити програми безпеки на пристроях, що використовують для доступу до Інтернету (наприклад, антивірус, firewall), що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 11,7% респондентів зазначили, що часто перевіряють конфігурацію безпеки та системи пристроїв та / або програм, якими регулярно користуються, щоб отримати доступ до Інтернету, що відповідає *рівню професійного користувача*.

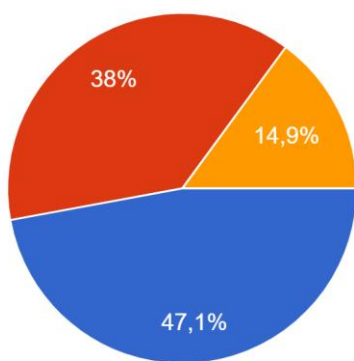

- я виконую основні кроки для захисту своїх пристроїв (наприклад, використання антивірусів і паролів)
- я можу встановити програми безпеки на пристроях, які використовую для доступу до інтернету (наприклад, антивірус, firewall)
- я часто перевіряю конфігурацію безпеки та системи пристроїв та / або програм, якими я регулярно користуюся, щоб отримати доступ д...

Рис.24.«Безпека»

На питання щодо **вміння захистити персональну інформацію на своїх цифрових пристроях** (рис.25)

- 47,1% респондентів зазначили, що знають про те, що облікові дані (ім'я користувача та пароль) можуть бути вкрадені й вони не повинні розкривати особисту інформацію в Інтернеті, що відповідає базовому рівню користувача;
- 38% респондентів зазначили, що використовують різні паролі для доступу до обладнання, пристроїв і цифрових послуг, періодично змінюючи їх, що відповідає рівню незалежного користувача;
- 14,9% респондентів зазначили, що знають, як реагувати, якщо комп'ютер заражений вірусом, можуть налаштувати або змінити антивірус і налаштувати безпеку своїх цифрових пристроїв, що відповідає рівню професійного користувача.

- я знаю, що мої облікові дані (ім'я користувача та пароль) можуть бути вкрадені. Я знаю, що не повинен розкривати особисту інформацію в і...
- я використовую різні паролі для доступу до обладнання, пристроїв і цифрових послуг, і я періодично змінюю їх
- я знаю, як реагувати, якщо мій комп'ютер заражений вірусом. Я можу налаштувати або змінити антивірус і...

Рис.25.«Безпека»

На питання щодо **вміння використовувати ІКТ безпечно для власного здоров'я** (рис.26)

- 20,7% респондентів зазначили, що знають про те, що використання цифрових технологій занадто впливає на їх здоров'я, що відповідає базовому рівню користувача;

- 30,4% респондентів зазначили, що розуміють ризики для здоров'я, пов'язані з використанням цифрових технологій (наприклад, ризик залежності), що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 48,9% респондентів зазначили, що можуть використовувати ІКТ таким чином, щоб уникнути проблем зі здоров'ям (фізичних і психологічних), що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.26.«Безпека»

На питання щодо **знань стосовно впливу цифрових технологій на повсякденне життя та навколишнє середовище** (рис.27)

- 14% респондентів зазначили, що вживають основні заходи для економії енергії, що відповідає *базовому рівню користувача*;
- 39,3% респондентів зазначили, що розуміють позитивний і негативний вплив технології на навколишнє середовище, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 46,7% респондентів зазначили, що мають поінформований погляд на вплив цифрових технологій на повсякденне життя та навколишнє середовище, що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.27.«Безпека»

У сфері «Вирішення проблем» на питання щодо **вміння вирішувати проблеми, що виникають при використанні цифрових технологій** (рис.28)

- 56,7% респондентів зазначили, що знаходять підтримку, коли виникає технічна проблема або коли використовується нова програма, що відповідає базовому рівню користувача;
- 38,8% респондентів зазначили, що можуть вирішити більшість проблем, що найбільш часто виникають при використанні цифрових технологій, що відповідає рівню незалежного користувача;
- 4,5% респондентів зазначили, що можуть вирішити практично всі проблеми, що виникають при використанні цифрових технологій, що відповідає рівню професійного користувача.

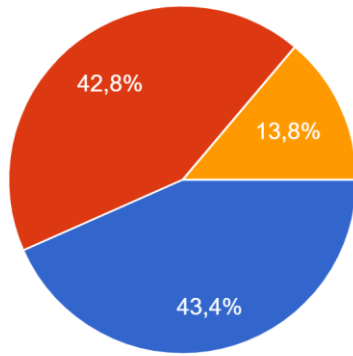

Рис.28.«Вирішення проблем»

На питання щодо **вміння вибрати та використати відповідний цифровий інструмент або сервіс для вирішення нетехнічних проблем** (рис.29)

- 43,4% респондентів знають про те, що цифрові інструменти можуть допомогти у вирішенні проблем, що відповідає базовому рівню користувача;
- 42,8% респондентів зазначили, що можуть використовувати цифрові технології для вирішення нетехнічних проблем, що відповідає рівню незалежного користувача;
- 13,8% респондентів зазначили, що часто можуть вибрати правильний інструмент, пристрій, додаток, програмне забезпечення або сервіс для вирішення нетехнічних проблем, що відповідає рівню професійного користувача.

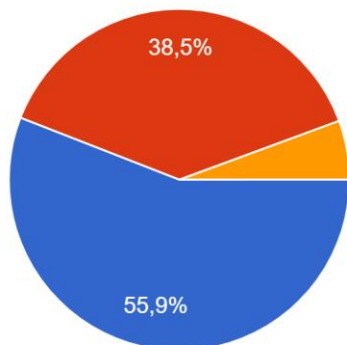

- я знаю, що цифрові інструменти можуть допомогти мені у вирішенні проблем
- я можу використовувати цифрові технології для вирішення (нетехнічних) проблем
- я вільно обираю правильний інструмент, пристрій, додаток, програмне забезпечення або сервіс для вирішення (нетехнічних) проблем

Рис.29.«Вирішення проблем»

На питання щодо **вміння вибрати та використати відповідний цифровий інструмент для вирішення технічних проблем** (рис.30)

- 54,7% респондентів зазначили, що можуть використовувати відомі інструменти для вирішення технологічної проблеми, що відповідає базовому рівню користувача;
- 38,6% респондентів зазначили, що можуть вирішити технічні проблеми, вивчивши налаштування програм або інструментів, що відповідає рівню незалежного користувача;
- 5,6% респондентів зазначили, що знають про нові технічні розробки та розуміють як працюють нові інструменти, що відповідає рівню професійного користувача.

- для вирішення технічних проблем я можу використовувати відомі мені інструменти
- я можу вирішити технічні проблеми, вивчивши налаштування програм або інструментів
- я знаю про нові технічні розробки. Я розумію, як працюють нові інструменти

Рис.30.«Вирішення проблем»

На питання щодо **усвідомлення потреби в оновленні навичок у галузі цифрових технологій** (рис.31)

- 36,3% респондентів зазначили, що усвідомлюють потребу регулярно оновлювати свої навички в галузі цифрових технологій, що відповідає базовому рівню користувача;

- 40,4% респондентів зазначили, що використовують можливості, щоб заповнити прогалини в знаннях інформаційно-цифрових технологій, що відповідає *рівню незалежного користувача*;
- 23,3% респондентів зазначили, що постійно оновлюють свої навички в галузі цифрових технологій, систематично працюють над підвищенням свого фахового рівня у цій галузі, що відповідає *рівню професійного користувача*.

Рис.31.«Вирішення проблем»

Висновки щодо самооцінювання педагогів за розділом «Цифрова компетентність вчителя»:

1. Позитивна тенденція спостерігається у сфері **«Інформація та цифрова грамотність»**. Переважна більшість педагогічних співробітників **вміє шукати інформацію** на рівні незалежного (48,1%) та професійного (30,9%) користувача; **оцінити достовірність інформації** на рівні професійного (44,8%) та незалежного (24,9%) користувача; **зберігати знайдену інформацію** на рівні професійного (41,8%) та незалежного (32,3%) користувача. Приблизно 25% респондентів мають рівень базового користувача і **потребують підвищення кваліфікації**.
2. У сфері **«Комунікація та співпраця»** педагогічні працівники також мають високий рівень. Переважна більшість респондентів **вміє спілкуватись, використовуючи різні засоби комунікації** на рівні професійного (61,7%) та незалежного (13,4%) користувача; **створювати та керувати контентом** на рівні незалежного (53,2%) та професійного (19,6%) користувача; **користуватись онлайн-послугами** на рівні незалежного (37,1%) та професійного (38,9%) користувача; **знають і вміють користуватись онлайн-інструментами для співпраці** на рівні професійного (39,2%) і незалежного (22,8%) користувача. Приблизно 28,5% респондентів мають рівень базового користувача і **потребують підвищення кваліфікації**.

3. У сфері **«Створення цифрового контенту»** ситуація з наявними рівнями цифрової компетентності педагогічних працівників змінюється. Переважна більшість респондентів **вміє створювати мультимедійний контент** у різних форматах, використовуючи різноманітні цифрові інструменти та середовища на рівні базового (62,9%) та незалежного (32,4%) користувача; **використовувати функції форматування контенту** та різних інструментів на рівні незалежного (61,9%) та базового (30,2%) користувача; знають правила використання контенту відповідно до **захисту авторських прав** на рівні базового (46,9%) та незалежного (39,6%) користувача; мають **навички програмування** на рівні базового (72,9%) та незалежного (21,3%) користувача. Рівень професійного користувача у середньому мають лише 8% респондентів. Саме у цій сфері **виникають проблеми, що впливають на формування культури академічної доброчесності** у суспільстві.
4. У сфері **«Безпека»** питання стосувались двох напрямків (забезпечення безпеки своїх цифрових пристроїв і безпека, пов'язана з власним здоров'ям і навколишнім середовищем) і кожен з них має різні показники щодо рівнів цифрової компетентності педагогічних працівників. Перший напрямок передбачав наявність вміння **забезпечити захист системи пристроїв і програм** (базовий рівень – 67,3%, незалежний рівень – 21,1) та **захистити персональну інформацію на своїх цифрових пристроях** (базовий рівень – 47,1%, незалежний рівень – 38). Другий напрям передбачав наявність вміння **використовувати ІКТ безпечно для власного здоров'я** (професійний рівень – 48,9%, незалежний рівень – 30,4%) та знання стосовно **впливу цифрових технологій на повсякденне життя та навколишнє середовище** (незалежний рівень – 39,3%, професійний рівень – 46,7%). Рівень професійного користувача щодо забезпечення безпеки своїх цифрових пристроїв і персональних даних **у середньому мають 30% респондентів**, тому саме цьому питанню варто приділити більше уваги.
5. У сфері **«Вирішення проблем»** професійний рівень користувача у середньому мають 12% респондентів, що свідчить про певні прогалини у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що потребують доопрацювання. **Половина респондентів мають базовий рівень користувача** у цій сфері, про що свідчать такі дані: **вміння вирішувати проблеми, що виникають при використанні цифрових технологій** (базовий рівень – 56,7%, незалежний рівень – 38, 8%); **вміння вибрати та використати відповідний цифровий**

інструмент або сервіс для вирішення нетехнічних проблем (базовий рівень – 43,4%, незалежний рівень – 42,8%); вміння вибрати та використати відповідний цифровий інструмент для вирішення технічних проблем (базовий рівень – 55,7, незалежний рівень – 38,6); усвідомлення потреби в оновленні навичок у галузі цифрових технологій (незалежний рівень – 40,4%, базовий рівень – 36,3%). У цій сфері респонденти мають потребу у підвищенні кваліфікації.

3.ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Представлено результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання інформаційно-цифрових технологій в умовах карантину: 2022», що базуються на відповідях респондентів з усіх підконтрольних регіонів України. Респонденти, що відповідали на запитання анкети, вчителі ЗЗСО, керівники шкіл, методисти, практичні психологи, соціальні педагоги, керівники гуртків, асистенти вчителя та ін., представляли заклади різних типів власності (комунальні та приватні), різні вікові групи, стаж фахової діяльності, тип населеного пункту (місто, село, селище міського типу) та різні області України (**54 254 особи**). Серед респондентів переважна кількість опитаних – **вчителі початкових класів, вчителі іноземних мов, української мови та літератури, математики та адміністратори шкіл**. Це засвідчує про їх більшу активність у проведенні дистанційного навчання та залученість до реформи НУШ.

Опитування мало на меті виявити готовність та ставлення освітян/вчителів до організації дистанційного та змішаного навчання у ЗЗСО в Україні, виявити їхню думку щодо найбільш ефективних цифрових інструментів та визначення проблем у здійсненні дистанційного навчання. Один з блоків анкети було присвячено самооцінюванню респондентів щодо їхнього рівня цифрової компетентності.

Організатори опитування врахували й той факт, що вчителі поступово опановують нові цифрові технології для реалізації дистанційного навчання у закладах освіти. Це підтверджується кількістю респондентів, що взяли участь у опитуванні 2022. Крім того, було враховано й те, що з'явилися нові вимоги до здійснення навчальних заходів під час тривалого карантинного періоду, коли школи та інші заклади освіти розробили свої стратегії та робочі плани з дистанційного навчання учнів. З'явилась низка методичних вказівок та ресурсів в допомогу освітянам для проведення дистанційного навчання, а також у системі післядипломної освіти з'явилися поглиблені курси з використання цифрових засобів навчання на уроках та для підготовки до них.

Попри це, загальна динаміка з підвищення рівня цифрової компетентності вчителів не є досить інтенсивною, вчителі використовують не досить широкий спектр ІКТ, не активно створюють власні цифрові ресурси, залишаються пасивними у більшості заходів з

безпечного використання цифрових ресурсів, не володіють навичками захисту пристроїв та персональної інформації. Попри існуючі значні напрацювання на теренах запровадження ІКТ в освітній процес, широкий спектр наукових розробок та методичних вказівок щодо того, як саме має здійснюватись процес використання цифрових засобів у процесі навчання, питання підняття спроможності та підтримки готовності вчителів до використання ІКТ все ще залишається недостатньо вирішеним. Однак, педагоги активно відповідають на запити щодо проблем та готовності закладів освіти здійснювати дистанційне навчання, висловлюють свої очікування та виявляють існуючі проблеми.

Серед респондентів, що відповідали на запитання онлайн-анкети існує думка, що впровадження ІКТ та використання цифрових засобів в системі загальної середньої освіти відбувається не достатньо ефективно. До основних проблем респонденти відносять: **неналежний доступ до цифрових пристроїв, слабке забезпечення високошвидкісним інтернет-зв'язком, неналежне управління доступом до ІТ-інфраструктури з боку закладів освіти.**

Респондентів опитали, як саме відбувається організація дистанційного навчання на практиці. Було визначено, що переважно вчителі використовують значний спектр цифрових інструментів та онлайн-ресурсів для проведення уроків, серед яких переважно **Viber (78,4%)** та **Zoom(65,4%)**. Також близько 23,5% педагогів активно звертаються до сайту власного навчального закладу, щоб дізнатись про новини та кроки для здійснення дистанційних заходів. Щодо освітніх онлайн-ресурсів, найбільш популярними для респондентів є: Відповіді респондентів свідчать, що для проведення уроків педагогічні працівники використовують такі ресурси: На Урок – 84,7%; YouTube – 73,1%; Всеосвіта – 71%; Всеукраїнська школа онлайн – 41,6%; EdEra - 29%; соціальні мережі (Фейсбук, Інстаграм) – 24,5%; Learning.ua – 21,4%;Prometheus - 16,6%.

Результати опитувань 2020р., 2021р. та 2022р. щодо використання онлайн-ресурсів для організації дистанційного навчання свідчать, що в п'ятірку лідерів входять:На Урок,YouTube,Всеосвіта, Всеукраїнська школа онлайн та EdEra.

Аналіз відповідей респондентів у 2022 році свідчать, що **проблеми, які існують вже майже три роки та залишились без вирішення**, це:

- недостатнє матеріально-технічне забезпечення учнів – 63,8%;
- відсутність якісного інтернету – 58,7%;
- низький рівень самоорганізованості та мотивації учнів – 41,8%;

- недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти – 29,3%;
- відсутність підтримки з боку батьків – 28,5%;
- брак часу через збільшення навантаження для вчителя – 24, 4%;
- труднощі з дистанційним навчанням учнів початкової школи – 20,9%;
- зниження рівня якості надання освітніх послуг – 13,9%;
- психологічні труднощі під час дистанційного навчання – 12,3%;
- недостатній рівень цифрової компетентності вчителів – 6,1%.

Серед **основних потреб у підвищенні кваліфікації респондентами** під час опитування в 2022 році було визначено такі:

- вдосконалення методики проведення онлайн-уроків – 45%;
- створення навчального відео, запис і монтаж відео уроку – 33,6%;
- знайомство з новими онлайн-інструментами та сервісами для учнівської творчості – 30,6%;
- практична допомога з опанування новими інструментами – 26,6%;
- інструменти та методика оцінювання в умовах дистанційного навчання – 25,8%;
- курси для вчителів НУШ основної школи – 23,4%;
- ознайомлення з новими онлайн семінарами-практикуми (НУШ, тематичні сайти за предметами) – 22,2%;
- швидкі онлайн-консультації з питань використання ІКТ – 16,5%;
- забезпечення доступності до онлайн-курсів, вебінарів – 13,5%;
- курси для вчителів НУШ початкової школи – 12,8%;
- створення і підтримка власного блогу – 11,3%.

Самооцінювання респондентів щодо їхньої цифрової грамотності та компетентності, що було також частиною опитування, засвідчило, що більшість педагогів **вміє шукати інформацію** на рівні незалежного (48,1%) та професійного (30,9%) користувача; **оцінити достовірність інформації** на рівні професійного (44,8%) та незалежного (24,9%) користувача; **зберігати знайдену інформацію** на рівні професійного (41,8%) та незалежного (32,3%) користувача.

У сфері «**Комунікація та співпраця**» педагогічні працівники також мають високі рівні. Переважна більшість респондентів **вміє спілкуватись, використовуючи різні засоби комунікації** на рівні професійного (61,7%) та незалежного (13,4%) користувача; **створювати та керувати контентом** на рівні незалежного (53,2%) та професійного (19,6%) користувача; **користуватись онлайн-послугами** на рівні незалежного (37,1%) та професійного (38,9%) користувача; **знають і вміють користуватись онлайн-інструментами для співпраці** на рівні

професійного (39,2%) і незалежного (22,8%) користувача. У сфері **«Створення цифрового контенту»** ситуація з наявними рівнями цифрової компетентності педагогічних працівників змінюється. Переважна більшість респондентів **вміє створювати мультимедійний контент** у різних форматах, використовуючи різноманітні цифрові інструменти та середовища на рівні базового (62,9%) та незалежного (32,4%) користувача; **використовувати функції форматування контенту** та різних інструментів на рівні незалежного (61,9%) та базового (30,2%) користувача; знають правила використання контенту відповідно до **захисту авторських прав** на рівні базового (46,9%) та незалежного (39,6%) користувача; мають **навички програмування** на рівні базового (72,9%) та незалежного (21,3%) користувача. Рівень професійного користувача у середньому мають лише 8% респондентів. Саме у цій сфері виникають проблеми, що впливають на формування культури академічної доброчесності у суспільстві.

У сфері **«Безпека»** респонденти зазначили наявність вміння **забезпечити захист системи пристроїв і програм** (базовий рівень – 67,3%, незалежний рівень – 21,1) та **захистити персональну інформацію на своїх цифрових пристроях** (базовий рівень – 47,1%, незалежний рівень – 38). А також наявність вміння **використовувати ІКТ безпечно для власного здоров'я** (професійний рівень – 48,9%, незалежний рівень – 30,4%) та знання стосовно **впливу цифрових технологій на повсякденне життя та навколишнє середовище** (незалежний рівень – 39,3%, професійний рівень – 46,7%).

У сфері **«Вирішення проблем»** професійний рівень користувача у середньому мають 12% респондентів, що свідчить про певні прогалини у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що потребують доопрацювання. **Половина респондентів мають базовий рівень користувача** у цій сфері, про свідчать такі дані: **вміння вирішувати проблеми, що виникають при використанні цифрових технологій** (базовий рівень – 56,7%, незалежний рівень – 38,8%); **вміння вибрати та використати відповідний цифровий інструмент або сервіс для вирішення нетехнічних проблем** (базовий рівень – 43,4%, незалежний рівень – 42,8%); **вміння вибрати та використати відповідний цифровий інструмент для вирішення технічних проблем** (базовий рівень – 55,7, незалежний рівень – 38,6); **усвідомлення потреби в оновленні навичок у галузі цифрових технологій** (незалежний рівень – 40,4%, базовий рівень – 36,3%).

Проведене опитування дозволило вже вдруге в Україні використати інструмент самооцінювання цифрової компетентності

вчителів на основі Рамки цифрової компетентності для громадян (DigComp 2.0 та 2.1) та Рамки цифрової компетентності для освітян (DigCompEdu).

Отже, вчителі та інші педагогічні працівники залишаються сьогодні ключовими гравцями у здійсненні дистанційного навчання та розбудові інформаційно-цифрового середовища школи. Їхня здатність використовувати засоби ІКТ є життєво важливою у сучасних умовах воєнного стану, коли школи та інші заклади освіти перейшли на дистанційний режим роботи.

Особливо важливим є постійне оновлення спектру ресурсів для вчителів, підвищення їх кваліфікації у використанні цифрових засобів навчання, створення умов для здійснення дистанційного та змішаного навчання.

Виявлення думки вчителів, визначення їхнього рівня цифрової компетентності та цифрової готовності має стати стратегічним завданням нової української школи. Тому постійне проведення опитувань вчителів, звернення до їхнього досвіду використання ІКТ, запровадження інновацій, що сприяють ефективній організації освітнього процесу у ЗЗСО має здійснюватись послідовно та стати частиною моніторингу якості освіти в цілому.

Викладені висновки є баченням авторів, що базується на опитуванні громадської думки педагогічної спільноти. Автори вбачають важливим продовження подібних досліджень, результати яких можуть бути корисними для прийняття управлінських рішень на різних рівнях.

4. ШКІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну 24 лютого 2022 року МОН навчальний процес було відновлено після тривалих канікул.

Розпочав роботу хаб Нової української школи (nushub.org) – безкоштовний централізований ресурс, що збирає освітні технології та навчальні матеріали для підтримки українських біженців, де б вони не знаходились.

Міністерство освіти і науки України (2022) сьогодні пропонує використовувати низку безкоштовних та відкритих онлайн-ресурсів для учнів та вчителів під час воєнного стану в країні:

- Хаб Нової української школи - nushub.org
- Навчання учнів за Єдиним розкладом на платформі Всеукраїнська школа онлайн «Будь активним заради Миру» - <https://mon.gov.ua/ua/vseukrayinskij-rozklad>;
- доступ до навчальних матеріалів 1-11 класів безкоштовно: від дистанційної школи «Центр освіти «Оптіма» - (<https://optima.school/free-education>). Потрібно зареєструватися, вказати свою електронну пошту, і на неї приходять посилання та пароль для входу;
- освітня ініціатива для учнів початкової та середньої школи України: від школи Базис (https://vb.me/school_info) разом з Viber-спільнотою Школа.інфо;
- онлайн-навчання для всіх дітей України, які можуть доєднатися до занять в Zoom: від Академії Сучасної Освіти А+ (<https://aplus.ua/>); дистанційна школа 5-11 класи: від JAMM School - <https://jammschool.com.ua/>;
- участь в живих уроках, навчальні матеріали за весь рік, додаткові активності для дітей від ThinkGlobal. Слідкуйте за розкладом (<https://www.facebook.com/ThinkGlobalUA>); (<https://www.facebook.com/ThinkGlobalUA>)
- екстернат-платформу ALTERRA ONLINE EXTERNAT - (<https://www.facebook.com/alterraschool1>) дає доступ до матеріалів та тестів;
- безкоштовні щоденні зустрічі онлайн з дітьми від 6 років: танці, ігри, англійська, перегляд фільмів та інше. Розклад оновлюється кожного дня на сторінці і Telegram-каналі @OkStudy127;
- безкоштовна серія онлайн майстер-класів (<https://od.itstep.org/>) і тематичних зустрічей для дітей 7-14 років: безпека в інтернеті,

створення та перші кроки для заробітку на NFT, розробка ігор за допомогою Construct; (<https://od.itstep.org/>);

- безкоштовна реєстрація на онлайн уроки і регулярні щоденні зустрічі дітей з психологом від наукового ліцею Кліма Чурюмова (<https://bit.ly/3hCf6dm>);
- вільний доступ до повного пакету "Слухач" (1-11 класи) для самонавчання – повна шкільна програма від Центру Дистанційної Освіти "Джерело" (<https://cdo.org.ua/reg/>); мережа навчальних закладів M`Andryk International School (<https://m-andryk.com.ua>) запрошує учнів 1-8 класів до БЕЗКОШТОВНИХ онлайн-уроків. Розклад і підключення - https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Bk8gD_hiYoljiQsAZSJKITd5xwz1x_9M3mXFXD36jqE/edit?usp=sharing;
- уроки в запису та онлайн. Тут (<https://bit.ly/3sFkZg5>) можна зареєструватися, а тут (<https://www.eduforsafety.com.ua/>) знайти уроки українською, англійською та російською мовами. Проект School Navigator;
- пізнавальні онлайн-зустрічі від ГО "Смарт Освіта" для дітей та підлітків. Щодня оновлений розклад (<https://nus.org.ua/>). Заповніть анкету (<https://bit.ly/34aOXzh>), щоб приєднатися;
- Видавництво Ранок БЕЗКОШТОВНО надає дитячі книги в електронному форматі - <https://bit.ly/35pwNKw>;
- Yakaboo відкрили безкоштовний доступ до аудіо- та електронних книжок в мобільному додатку- <https://bit.ly/3CcZG92>;
- Нова Українська Школа організувала серію пізнавальних онлайн-зустрічей із вчителями - <https://bit.ly/3sDR87P>;
- MEGOGO відкрили безкоштовний доступ до мультиків, фільмів та аудіоказок - <https://bit.ly/35KLwjg>.

Аналітичні матеріали опрацьовано й підготовлено в рамках НДР «Розвиток інформаційно-цифрового навчального середовища української школи» (реєстраційний №0120U100193), що здійснюється в ІЦО НАПН України. (Укладачі збірника - Іванюк І.В., к.п.н., Овчарук О.В., д.п.н, с.н.с.).

5. Використана література:

- [1] Іванюк І. В., Овчарук О. В. Результати онлайн опитування «Потреби учителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2020. Том 2. №1. DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-1>.
- [2] Ivaniuk I. V., Ovcharuk O. V. Problems and needs of teachers in the organization of distance learning in Ukraine during quarantine caused by COVID-19 pandemic: 2021 research results. Information Technologies and Learning Tools. 2021. № 85(5). P.29–41. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v85i5.4669>
- [3] Онлайн-анкета «Готовність та потреби вчителів щодо використання ІКТ в умовах карантину. URL : 2021» https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScPTThegmyRLU0sSWb_XpzCzMZxFfdgacV-gVPzuVOEWh9X3yw/closedform. Дата звернення 19.03.2021.
- [4] Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти України в умовах карантину. УІРО, 2021. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/08/rekomen_datsiyi-shchodo-zabezpechennya-yakosti-doshkilnoyi-osvity-ukrayiny-v-umovakh-karantynu.pdf. - дата звернення 18.03.2021
- [5] A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020. OECD. [Online]. Available: <http://surl.li/bwca>. Accessed on May 11, 2020 (in English).
- [6] Abdulteef M. Al Khateeb. Measuring Digital Competence and ICT Literacy: An Exploratory Study of In-Service English Language Teachers in the Context of Saudi Arabia. International Education Studies. Vol. 10, No. 12; 2017, p.38 – 51. DOI:10.5539/ies.v10n12p38
- [7] Combat COVID-19: Keep learning. Together we are on the move! Message from Director of UNESCO Education Institute for Information Technologies in Education. [Online]. Available: <https://iite.unesco.org/combatting-covid-19-together-we-are-on-the-move/> Accessed on May 15, 2020 (in English).
- [8] COVID-19 Response. Council of Europe. [Online]. Available: <https://www.coe.int/en/web/education/covid-19> Accessed on May 11, 2020 (in English).
- [9] Education responses to covid-19: Embracing digital learning and online collaboration. [Online]. Available: https://oecd.dam-broadcast.com/pm_7379_120_120544-8ksud7oaj2.pdf Accessed on May 11, 2020 (in English).

- [10] Ivaniuk I. V., Ovcharuk O.V. Results of an online survey of teachers' needs for raising the level of professionalism in digital and ICT use during quarantine. Analytical materials. (2020) Institute of Information Technologies and Learning Tools of the NAES of Ukraine. [Online]. Available: <https://lib.iitta.gov.ua/719908/> Accessed on May. 15, 2020 (in Ukrainian).
- [11] PISA 2018 results. [Online]. Available: <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm> Accessed on May. 11, 2020 (in English).
- [12] Statement of Maria Fassari, Chair of the Steering Committee for Education Policy and Practice CDPPE. Council of Europe. [Online]. Available: <https://www.coe.int/en/web/education/statement-by-maria-fassari-chair-of-the-steering-> Accessed on April. 22, 2020 (in English).
- [13] Stephanie Carretero, Riina Vuorikari, YvesPunie. DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use.- Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017.– 48 p.

ПОДЯКА:

Висловлюємо щиру подяку за сприяння у проведенні онлайн-опитування освітян:

Бикову Валерію Юхимовичу – директору Інституту цифровізації освіти НАПН України, доктору технічних наук, професору, академіку НАПН України.

Пінчук Ользі Павлівні – заступниці директора Інституту цифровізації освіти НАПН України, кандидату педагогічних наук, старшому науковому співробітнику.

Кононенко Юрію Григоровичу – начальнику головного управління загальної середньої та дошкільної освіти Direktoratу дошкільної та шкільної освіти МОН України.

Ляшенку Олександрю Івановичу – академіку-секретарю Відділення загальної середньої освіти НАПН України, доктору педагогічних наук, професору, академіку НАПН України.

Дубовик Олені Анатоліївні – заступниці директора ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України.

Ткаченко Лідії Іванівні – завідувачці Сектору науково-аналітичної обробки і поширення інформації НАПН України.

Обласним, районним відділам освіти, закладам післядипломної педагогічної освіти за можливість поширення анкети серед вчителів ЗЗСО та зацікавлених осіб.

Керівникам закладів освіти та педагогічним працівникам, які взяли участь в опитуванні.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ГОТОВНІСТЬ І ПОТРЕБИ ВЧИТЕЛІВ ЩОДО
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ТА ІКТ В
УМОВАХ КАРАНТИНУ: СІЧЕНЬ-ЛЮТИЙ 2022**

Аналітичний звіт

Колектив авторів:

Овчарук О. В.,

доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувачка відділом
компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Іванюк І. В.,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу
компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

ISBN 978-617-8226-09-1 - PDF

Інститут цифровізації освіти
Національної академії педагогічних наук України
м. Київ, вул. Максима Берлінського, 9
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК №7609 від 23.02.22 р.
електронна пошта (E-mail): iitzn_apn@ukr.net